

**बर्दिबास नगरपालिकाको आठौँ नगरसभामा पेश भएको
आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम**

**नगर सभाका सदस्यज्युहरु
उपस्थित सबै कर्मचारीहरु ।**

1. नेपालको संविधान (२०७२) बमोजिम तीन तहका सरकार गठन भई विकास, समृद्धि र सुशासन मार्फत दिगो शान्तिको मार्गमा अगाडि बढेको छ। सोहि अनुसार स्थानीय सरकार गठन भई कार्यान्वयन गरीरहेको अवस्थामा कोभिड १९ (कोरोना भाइरस) को महामारीले सिर्जना गरेको थप चुनौती र असहज परिस्थितिका बाबजुद बर्दिबास नगरपालिकाको आठौँ नगरसभामा आगामी आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दैछौं ।
2. राष्ट्रहित, लोकतन्त्र र अग्रगामी परिवर्तनका लागि नेपालका विभिन्न कालखण्डमा भएका ऐतिहासिक जनआन्दोलन, जनआन्दोलन, मधेश आन्दोलन, जनजाती आन्दोलन, संघर्ष, त्याग र बलिदानको गौरवपूर्ण इतिहासलाई स्मरण गरी आन्दोलनको क्रममा शहिदहरु प्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पन गरी, बेपत्ता, घाइते भई शारिरीक तथा मानसिक रुपमा अशक्त हुनु भएका महानुभावहरुप्रति हार्दिक सहानुभुति प्रकट गर्दछु, साथै कोरोना भाइरसको महामारीमा परी देश, विदेश लगायत बर्दिबास नगरपालिका भित्र ज्यान गुमाउनु हुने सम्पुर्ण नेपाली नागरिकहरुप्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्दै शोकाकुल परिवारजनमा समवेदना प्रकट गर्न चाहन्छौं, उपचारको प्रकृत्यामा रहनुभएकाहरु प्रति शिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछौं। बर्दिबासको शिक्षा, स्वास्थ्यको विकास र विस्तारमा पूर्व माननीय शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्री श्री गिरीराजमणि पोखरेल ज्युको विशेष पहलमा बर्दिबास अस्पताल सञ्चालन, प्राकृतिक स्रोत तथा व्यवस्थापन कलेज, मेडिकल कलेज जस्ता उपलब्धीहरु प्राप्त भएका छन्, यस प्रति हार्दिक आभार तथा धन्यवाद दिन चाहन्छौं।
3. बर्दिबास नगरपालिकाको कोभिड १९(कोरोना भाइरस) रोकथाम तथा नियन्त्रणको लागि नगद तथा जिन्सी सहायता गर्नुहुने विभिन्न गैरसरकारी संघ, संस्था एवं व्यक्तिहरुलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु, साथै कोरोना रोकथाम तथा नियन्त्रणमा अहोरात्र खटिनुहुने सम्पुर्ण स्वास्थ्यकर्मी, सुरक्षाकर्मी एंवम् राष्ट्रसेवक साथीहरु प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछौं ।
4. जनताको सबैभन्दा नजिकको सरकारको रुपमा स्थानीय तहले काम गर्ने अवसर प्राप्त गरे सँगै निर्वाचनका क्रममा बर्दिबास नगरपालिकाको समग्र विकासका लागि जनतासँग गरिएका प्रतिबद्धताहरुलाई कार्य रुपमा ल्याउन हामीसँग उपलब्ध सीमित श्रोत साधन, जनशक्ति, अपठ्याराहरु, संक्रमणकालीन कानून र विषयगत निकायहरुको समायोजन र संचालनका जटिलताका कारण हामीले सोचे जस्तो गतिमा अघि बढ्न धेरै चुनौतीहरु देखा नपरेका हैनन् यद्यपि आम जनतासँग गरेको बचनबद्धता प्रति सदैव प्रतिबद्ध रहने छौं भन्ने कुरा विश्वास दिलाउन चाहन्छौं ।
5. बर्दिबास नगरपालिका २०७१ साल मंसिर १६ गते साविक ४ ओटा गा.वि.स. समेटिएरघोषणा भएकोमा २०७४ सालदेखि अन्य ४ ओटागा.वि.स. समावेश भई तुलनात्मक रुपमा ठूलो क्षेत्रफल भएको नगरपालिका बनेको छ । यस कारण बर्दिबास शहरी र ग्रामिण चरित्र बोकेको विविधतायुक्त र अत्यन्त सबल सम्भावना भएको नगरपालिकाको रुपमा रहेको छ । यस नगरपालिकाको नयाँ विस्तारित क्षेत्रलाई नगरको मूल प्रवाहमा जोड्न विशेष गरी सडक पुर्वाधारका कामहरु अघि बढाउनु, खानेपानीको आपूर्ति व्यवस्था सुदृढ बनाउनु, आर्थिक विकासका क्रियाकलापहरु सञ्चालन गर्नु जनताका सुख सुविधालाई ध्यानमा राखी पछाडी परेका वर्ग र क्षेत्रलाई समेट्न नगरपालिकाले विगत वर्ष देखि नै प्राथमिकता दिदै आएका विषयहरु हुन् ।

नगर सभाका सदस्यज्युहरु

विश्वव्यापी महामारीको रुपमा फैलिरहेको कोभिड १९ अर्थात कोरोना भाइरसबाट विश्व नै आक्रान्त भइरहेको बेला यस बर्दिबास नगरपालिकाका नगरवासीहरुको जिउ, ज्यानको संरक्षण गर्नु नगर सरकारको प्रमुख दायित्व भएको हुँदा बर्दिबास अस्पताललाई सुदृढीकरण गरी कोरोनाको जोखिम न्युनिकरण गर्न तथा कोरोना परिक्षणको दायरा फराकिलो बनाउन एवम् बर्दिबास अस्पताललाई अत्यावश्यक आधुनिक मेशिनरी औजार उपलब्ध गराई तथा जनशक्ति सम्पन्न बनाइ नगरवासीहरुको स्वास्थ्य अवस्थामा सुधार ल्याउने र विगत लामो समय देखि बर्दिबास नगरवासीको माझमा रहेको अव्यवस्थित वसोवससी, भूमिहिन दलित र भूमिहिन सुकुम्बासीको जग्गा सम्बन्धी समस्याको सामाधान गर्ने

विषयलाई आ.ब. २०७८/०७९ मा विशेष प्राथमिकतामा राखिएको छ । सेवा प्रवाहलाई जनमुखी, जवाफदेही, पारदर्शी, समावेशी तथा जनसहभागितामूलक बनाई त्यसको प्रतिफल सर्वसाधारणलाई उपलब्ध गराउन, कानूनको शासन, भ्रष्टाचारमुक्त र चुस्त प्रशासन, विकेन्द्रीकरण, आर्थिक अनुशासन तथा सार्वजनिक कार्य र स्रोतको कुशल व्यवस्थापन जस्ता असल शासनका आधारभूत मान्यतालाई आत्मसात् गरी सर्वसाधारणले पाउनु पर्ने सेवा छिटो, छरितो तथा कम खर्चिलो ढङ्गबाट पाउने अवस्था सृजना गरी, नगरको प्रमुख पेशाको रूपमा रहेको कृषि क्षेत्रलाई सम्मानजनक पेशाको रूपमा स्थापित गरी आयआर्जनको दरिलो माध्यम बनाउन कृषि उत्पादन तथा उत्पादकत्व बढाउन कृषियोग्य भूमिमा साना सिंचाई योजनाहरू संचालन, कोल्ड स्टोर सहितको अत्याधुनिक कृषि बजारको निर्माण आदि सहित समग्र कृषि विकासका कार्यक्रम समेटिने गरी बर्दिवास नगरकृषि कार्यक्रम, कृषि कलेज स्थापनाको लागि जग्गाव्यवस्थापन, मत्स्य उत्पादन केन्द्र स्थापना कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईएको छ । बर्दिवास अस्पतालको ब्वस्थापकीय सुधार आईसियु एवम् भेन्टिलेटर सहित सुविधा विस्तार स्वास्थ्य केन्द्रबाट घर दैलो स्वास्थ्य सेवा प्रवाहलाई उच्च प्राथमिकता दिईएको छ । एक घर एक धाराको अवधारणामा आधारित खानेपानी आपूर्तिका कार्यक्रम, पर्यटकीय पूर्वाधार विकासका कार्यक्रम जस्ता कार्यक्रमहरू संचालन गर्न समेत प्राथमिकता दिई अगाडि बढाउन बजेटको व्यवस्था गरिएको छ । यसै गरी सूचना प्रविधिमैत्री शैक्षिक गुणस्तर सुधार, सामुदायिक विद्यालयको सबलीकरण, भौतिक सुदृढीकरण, STEM कार्यक्रम सञ्चालन समेत उच्च प्राथमिकतामा राखेको छौं । लघु उद्यम व्यवसाय मार्फत रोजगारीका अवसरको सृजना हुने दिगो, सन्तुलित एवम् समावेशी विकासका अवधारणा अनुरूपका विकास योजनाहरूलाई प्राथमिकतामा राखिएको छ ।

नगर सभाका सदस्यज्युहरू

अव म बर्दिवास नगरपालिकाले आ.ब. २०७८ । ०७९ को नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा लिएका आधारहरू प्रस्तुत गर्दछु ।

- नेपालको संविधानका प्रस्तावना, मौलिक हक, राज्यका नीतिहरू, स्थानीय आर्थिक कार्य प्रणाली एवं एकल तथा साझा अधिकार सूची,
- संघीय सरकारको आवधिक योजनाले लिएका नीति तथा प्राथमिकताहरू,
- संघीय सरकारले अवलम्बन गरेका आर्थिक तथा वित्तीय नीतिहरू,
- प्रदेश सरकारले लिएका आर्थिक एवं वित्तीय नीतिहरू,
- स्थानीय तहको आवधिक योजनाले तय गरेका प्राथमिकताहरू,
- नेपालले अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा जनाएका प्रतिबद्धताहरू
- स्थानीय सरकार संचालन ऐन तथा अन्य कानूनी प्रावधानहरू,
- स्थानीय तहका क्षेत्रगत नीति, रणनीतिहरू, योजना तथा अध्ययन प्रतिवेदनहरू,
- विकासका समसामयिक मुद्दाहरू:कोभिड १९ रोकथाम, नियन्त्रण तथा उपचार, सामाजिक संरक्षण, दीगो विकास, जलवायु परिवर्तन, विपद् व्यवस्थापन, पोषण सुरक्षा, लैङ्गीक सशक्तिकरण तथा समावेशी विकास , बालमैत्री स्थानीय शासन, वातावरण मैत्री स्थानीय शासन, खुला दिशामुक्त तथा पूर्ण सरसफाई, उर्जा संकट लगायतका अन्तर सम्बन्धित विषयहरू,
- Millennium Development Goals, Sustainable Development Goals
- निर्वाचनको क्रममा जारी गरीएको निर्वाचन घोषणापत्रहरू,
- बर्दिवास नगरपालिकाले आवश्यक ठानेका विषयहरू ।
- बर्दिवास नगरपालिकामा उपलब्ध स्रोत, साधन, प्रविधि, पुँजी, जनशक्ती ।
- स्थानीय जनताको आवश्यकता र मागहरू ।
- अन्तरराष्ट्रिय संघ संस्था संगको सम्झौताहरू ।

नगर सभाका सदस्यज्युहरू

अव म बर्दिवास नगरपालिकाले आ.ब. २०७८ । ०७९ को नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमाका प्राथमिकताहरू उल्लेख गर्न चाहन्छु:

- भौतिक पूर्वाधार र आर्थिक विकास
- सामाजिक विकास(स्वास्थ्य र शिक्षा)
- अव्यवस्थित वसोवससी, भूमिहिन दलित र भूमिहिन सुकुम्बासीको जग्गा सम्बन्धी समस्याको सामाधान
- नगर जनता आवास
- उद्यमशीलताको विकास, गरिवी निवारण र रोजगारी सिर्जना
- नीतिगत, कानूनी एवं संरचनागत विकास

- सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सुधार र सार्वजनिक खर्चमा वित्तीय अनुशासन तथा पारदर्शिता
- बालबालिकाको हित संरक्षण एवम् महिला सशक्तिकरण र क्षमता विकास
- ऐतिहासिक एवं धार्मिक सांस्कृतिक धरोहरहरूको संरक्षण र प्रवर्धन
- सरसफाई र वातावरणीय स्वच्छता अभिवृद्धि
- बन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन
- अन्य सरकारी निकाय, गैर सरकारी संघ संस्थाहरूसँग समन्वय र सहकार्य

आदरणीय महानुभावहरू

अब म बर्दिबास नगरपालिकाले लिएका विभिन्न क्षेत्रगत नीतिहरूलाई संक्षिप्त रूपमा प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

क.पुर्वाधार विकास

सडक तथा यातायातको व्यवस्था

- नगर भित्रका सम्पूर्ण सडकहरूको बर्गिकरण गरी मापदण्ड तोकीने छ ।
- निर्माण भएको नगर यातायात गुरुयोजना कार्यान्वयनको लागि लगानी सुनिश्चित गरिनेछ ।
- वस्तीबाट वडा केन्द्र जोड्ने सडक, वडा केन्द्रबाट नगर केन्द्र जोड्ने अधुरा सडकहरूलाई विशेष प्राथमिकताका साथ निर्माण गरिनेछ
- सम्पूर्ण वडाहरूलाई जोड्ने गरी रिडरोडनिर्माणका लागि संभाव्यता अध्ययन गरी डिपिआर तयार गरिनेछ ।
- नगरपालिकाका सडकहरू निर्माण गर्दा वातावरणमैत्री प्रविधि अवलम्बन गरिनेछ ।
- MTMP ले निर्धारण गरेको प्राथमिकताको आधारमा सडक कालो पत्रे तथा ढलानलाई निरन्तरता दिईने छ ।
- नगरको लगानीमा गत आवमा स्तरोन्नती गरिएका अधुरो सडकहरूलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- बनपा भित्रका महेन्द्र राजमार्ग, बिपी राजमार्ग, बर्दिबास जलेश्वर सडक खण्ड अन्तर्गत रहेका सडकहरूलाई संघीय सरकार मार्फत मापदण्ड अनुसार सौन्दर्यीकरण र वातावरण मैत्री बनाउनको लागि पहल गरिने छ ।
- विगतका आ.ब. मा योजनामा नपरेका साना तथा मझौला सडकहरूको स्तरोन्नती गरिने छ ।
- अन्तर नगरपालिका जोड्ने सडकहरूलाई संघीय सरकार र प्रादेशिक सरकारसँग समन्वय गरी अगाडी बढाईने छ ।
- स्थानीय सडक , ग्रामिण सडक, कृषि सडकलाई स्तरोन्नती गरी कृषि उत्पादन वृद्धि र बजारीकरणसँग जोडिनेछ ।
- निजी यातायातलाई नियमन तथा व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- नगर भित्रका सम्पूर्ण सडकहरूलाई बाह्रै मास संचालन योग्य बनाउन बार्षिक सडक मर्मत सम्भार योजना निर्माण गरी लागु गरिनेछ ।
- नगर विकास कोषबाट २० करोड ऋण लिई आधुनिकसुविधा सम्पन्न बसपार्क र व्यवसायीक भवन (Business complex) निर्माण गरिनेछ ।

आवास

- जनता आवास कार्यक्रमलाई नगर गौरवको योजनाको रूपमा निरन्तरता दिईने छ ।
- संघीय सरकारको समन्वयमा अति विपन्न परिवारको लागि छानो फेर्ने कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइने छ ।
- अति विपन्न भूमिहिन दलित, भूमिहिन सुकुम्बासिलाई आवासको व्यवस्था गरिने छ ।

सिंचाई

- बर्दिबास नगर कृषि कार्यक्रम मार्फत प्रत्येक वडामा सिंचाइका लागि आवश्यक व्यवस्था गरिने छ ।
- बर्दिबास नगरपालिकाका सबै वडाहरूमा रहेका खेतीयोग्य जमीनको तथ्याङ्क संकलन गरी कमाण्ड एरिया छुट्टयाई सिंचाई व्यवस्थापनका लागि सतह सिंचाई, लिफ्ट सिंचाई भूमीगत सिंचाई(Dip boring) थोपा सिंचाई लगायतको सिंचाई प्रविधि अवलम्बन गरिनेछ । वडाहरूबाट प्राप्त सिंचाईका योजनाहरूलाई क्रमिक रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- कृषियोग्य जमिन रहेका स्थलहरूमा पक्कि कुलोको व्यवस्था गरिने छ ।

भवन तथा शहरी विकास

- नगरपालिकाको प्रशासकीय भवनको निर्माण कार्य यसै आ.ब. बाट सुरु गरिने छ ।
- घर नक्शा पास प्रकृत्यालाई डिजिटाइजेसन गरिदै लगिने छ ।

- पुराना बनिसकेका बहुतेले भवनहरूलाई उक्त भवनहरूको अभिलेख राख्ने कार्यलाई अघि बढाइनेछ । घर नक्सा पास नभई निर्माण भएका आवास घरहरूलाई अन्तिम पटक अभिलेखिकरण प्रक्रिया अगाडि बढाईने छ ।
- निजी जग्गामा वैज्ञानिक ढंगले बहुतेले (हाउजिङ्ग) निर्माण प्रकृत्यालाई अगाडी बढाइनेछ ।
- दृष्टीविहीनको लागि निर्माणाधिन भवनलाई सम्पन्न गरीनेछ ।
- बजार तथा हाट ब्यावस्थापनको कार्यविधि तय गरी बर्दिवास, खयरमारा, डाडाटोल, ब्याडखाडी, जुरेटोल, प्रेमनगर, जुडीबजार, बनरझुला, पथलैया बजारलाई आय आर्जनको लागि प्रवर्धन गरीने छ ।
- वडा कार्यालय, स्वास्थ्य चौकी, पुस्ताकालय, योगभवन, सामुदायिक भवन निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

उर्जा

- विद्युत चुहावटमुक्त नगर घोषणा गरी उज्यालो बर्दिवास नगर अभियानलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- नगरक्षेत्र भित्रका पुराना काठका पोलहरूलाई विस्थापित गरी सिमेन्ट र फलामका पोलहरू जडान गरिने छ ।
- संघ तथा प्रदेश सरकारसँगको समन्व तथा सहकार्यमा उर्जा क्षेत्रका सम्भाव्य क्षेत्र पहिचान गरी विकास गरिनेछ ।
- बर्दिवास नगर भित्र विद्युत सब स्टेशन निर्माणको लागि संघीय सरकार सँग समन्वय गरी पहल कदमी लिईनेछ ।

ख.आर्थिक विकास

कृषि

- कृषिमा युवाहरूको सहभागिता बृद्धि गर्दै विपन्न १५०० घरपरीवारलाई उद्यमशिलता विकास मार्फत स्वरोजगारीको अवसरहरूको विकास गरिने छ ।
- कृषि क्षेत्रको व्यवस्थित र योजनाबद्ध विकासको लागि नगरको गौरबको रूपमा रहेको बर्दिवास नगरकृषि कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- परम्परागतबाट आधुनिक, निर्वाहमुखीबाट व्यावसायिककृषि प्रणाली स्थापनाका लागि कृषिको उत्पादन, व्यवस्थापन एवम् बजारीकरण गरिनेछ । Model Agro villageलाई बर्दिवास नगर कृषि कार्यक्रमको प्रमुख अंगको रूपमाविकास गरिने छ ।
- बर्दिवास नगरभित्र प्रत्येक टोलमा कृषि उत्पादन समूह निर्माणमा विशेष जोड दिइने छ ।
- कृषि जन्य बस्तुहरूमा रसायनिक मल एवम् विषादीलाई निरुत्साहित गर्दैकृषि उत्पादन तथा बजारीकरण प्रवर्धनका लागि दिगो कृषि प्रणालीलाई अघि बढाइने छ ।
- कृषि तथा पशु सेवा केन्द्र स्थापना गरी सम्पूर्ण कृषकहरूको लागि कृषि प्राविधिकको पहुँचलाई सुनिश्चित गरिने छ ।
- Model Agro Village भित्र सुरक्षित सित भण्डार, मत्स्य पालन केन्द्र , Custom Hiring Center, माटो परीक्षण केन्द्र, कृषि औजार मर्मत केन्द्र, पशु प्रजनन केन्द्र, बाली उपचार केन्द्र, वृक्षारोपण तथा बगैचा यसै आ.व.मा निर्माण सम्पन्न गरिने छ ।
- कृषकहरूलाई बालिनालीको लागि ऋण र विमा गर्न वित्तिय संस्थासँग समन्वय गरी सहजिकरण गरिने छ ।
- कृषि उत्पादनमा बढावा दिन वार्षिक रूपमा कृषि मेलाको आयोजना गरिनेछ ।
- उत्कृष्ट किसान र कृषि समूहलाई सम्मान गर्ने कार्यक्रम ल्याईनेछ ।
- उच्च मूल्ययुक्त कृषिजन्य वस्तुको प्रवर्धन, विकास तथा बजारीकरण गरिनेछ ।
- नगरलाई उन्नत जातका भैसीको स्रोतकेन्द्रको रूपमा विकास गरिनेछ ।
- पशुपालक कृषकहरूलाई घाँसका विउ तथा डाले घाँसका बेर्नाहरू उपलब्ध गराइ पशु आहार सेवा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- पशु र पंक्षीमा लाग्ने विभिन्न रोगहरूको निवारणका लागि पशु पंक्षि निशुल्क खोप सेवा अभियानलाई निरन्तरता दिईने छ । त्यसका लागि सबै वडाहरूमा बर्षमा २ पटक पशु पंक्षी स्वास्थ्य सिविर सञ्चालन गरिने छ ।
- सबै वडाहरूमा माटो परीक्षण सिविर सञ्चालन गरिनेछ ।
- पशुपंक्षि पालक किसानहरूका लागि आवश्यकता अनुसार पशुपंक्षी सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- कृषकहरूलाई गुणस्तरीय सेवा दिन कृषि तथा पशु प्राविधिकहरूलाई क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- गरिवीको रेखामुनि रहेका किसानहरूलाई सहूलियतपूर्ण कर्जाका लागि आवश्यक सहजीकरण गरिनेछ ।
- उन्नत जातको पशु र सुधारिएको गोठलाई प्रोत्साहनका कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।

- पशुपंक्षि हाट बजारको लागि निश्चित स्थानमा पूर्वाधार निर्माण गरी एकै स्थानबाट किनबेच गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- कृषक सहकारी तथा समूह मार्फत दुग्ध डेरी संचालनमा प्रोत्साहन गरिने छ ।
- छाडा पशु चौपाया नियन्त्रणमा कडाई गरिने छ ।
- बर्दिबास नगर कृषि कार्यक्रम क्षेत्र भित्र निर्माणाधिन १२ विगाहाको पोखरी निर्माण कार्य सम्पन्न गरिनेछ ।
- किसानहरुलाई मल, विउ, कृषि औजार अनुदान सहयोग गरिने छ ।
- AI प्रविधि र प्राकृतिक गर्भाधान मार्फत नस्ल सुधार गरिने छ ।
- कृषि क्षेत्रलाई पकेट जोनको रूपमा विभाजन गरी आय आर्जन क्षेत्रको रूपमा विकास गरिने छ ।

पर्यटन

- बर्दिबास नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका धार्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक महत्वका क्षेत्रहरुको संरक्षण सम्बर्धन गरी पर्यटन क्षेत्रको रूपमा विकास गरिनेछ । जसमा पञ्चधुरा माइमन्दिर र टुटेश्वरनाथ मन्दिर क्षेत्रलाई धार्मिक पर्यटन क्षेत्र घोषणा गरिने छ ।
- पर्या पर्यटन तथा नवीन पर्यटकीय सेवाहरुको पहिचान गरी व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- Model Agro village लाई पर्यटक क्षेत्रको रूपमा विकास गरिनेछ ।
- कालापानी पिकनिन पार्क व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।

सहकारी

- सहकारी संस्थाको दर्ता अनुमति तथा नियमन कार्यलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।
- कानून विपरित संचालनमा रहेका संस्थाको दर्ता खारेज गरिने छ ।
- प्रत्येक परिवारलाई आ-आफ्नो आय अनुसार सहकारीमा अनिवार्य बचतको लागि अभिप्रेरित गरिने छ ।
- नगर क्षेत्रको सहकारी संस्थाको तथ्यांक संकलन गरी अभिलेखीकरण गरिने छ ।
- गाँउ गाँउमा सहकारी र घरघरमा भकारीको अवधारणा अनुसार स्थापना भएका सहकारीहरुको अवस्था पहिचान गरी थप सुदृढीकरणका लागि पहल गरिनेछ ।
- लागत साझेदारीमा सहकारीहरुको संथागत क्षमता अभिवृद्धिको लागि पहल गरिने छ ।

उद्योग/वाणिज्य

- नगर भित्र रहेका लघु तथा घरेलु उद्योगहरुको तथ्याङ्क संकलन गरि उद्योगहरुको प्रबर्धन र विकासमा जोड दिइने छ ।
- बर्दिबास नगरपालिका भित्र संचालन गर्न छुट्टै औद्योगिक क्षेत्र स्थापनाका लागि पहलगरिने छ । वाणिज्य प्रबर्धनका लागि विशेष ध्यान दिईनेछ ।
- युवा स्वरोजगारको लागि सिप विकासको तालिम दिइ लघु तथा घरेलु उद्योग संचालन गर्न प्रोत्साहन गरिने छ ।
- वैदेशिक रोजगारमा गई स्वदेश फर्केका युवाहरुलाई उद्योग संचालन गर्न आवश्यक पर्ने सिप, पूँजीको प्रबन्ध गर्न विशेष कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- कृषिमा आधारित उद्योग स्थापना र संचालनमा प्रोत्साहित गरिने छ ।

खानी तथा खनिज

- वातावरणमा प्रतिकूल असर नपर्ने गरी प्रचलित कानून बमोजिम नगरपालिका भित्र रहेका खोलानालाबाट ढुङ्गा, गिट्टी बालुवा उत्खनन गरि बिक्रि वितरण गर्न आवश्यक प्रबन्ध गरिने छ ।
- गैर कानूनी ढुङ्गा गिट्टी बालुवा उत्खनन् तथा बिक्रि कार्यलाई कडाइकासाथ नियमन तथा कारवाही गरिनेछ ।
- नगर भित्र रहेका पोखरीहरुलाई थप व्यवस्थित गरि आयआर्जको स्रोतकोरूपमा विकास गरिने छ ।
- नदी जन्य पदार्थको उत्खन्नबाट नगरलाई प्राप्त भएको राजश्व रकमको ४०% सोही क्षेत्रमा कृषि, नदी नियन्त्रण, शिक्षा, स्वास्थ्य, पूर्वाधार लगायतका क्षेत्रमा खर्च गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

रोजगार प्रबर्धन तथा गरिवि न्यूनीकरण

- गरिवी निवारणको लागि संघीय एवम प्रदेश सरकार सँगसमन्वय गरी कार्यक्रमहरु संचालन गरिने छ ।
- वैदेशिक रोजगारमा रहेको युवाहरुको तथ्यांक संकलन गरी स्वरोजगार कोष स्थापना गरिने छ ।

- रोजगार केन्द्रबाट बेरोजगार युवाहरूको तथ्याङ्क संकलन तथा अभिलेखिकरण गरी न्युनतम १०० दिनको रोजगारीको सुनिश्चिता गरिने छ ।
- बेरोजगार युवाहरूलाई मागमा आधारित सीपमूलक तालिमको व्यवस्था गरिने छ ।
- अति विपन्न वर्ग, पछडिएका महिला, दलित, आदिवासी, मधेसि, दुर्गम तथा सेवा नपुगेका वडाहरूमा बैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका वा स्वदेशमा कोभिड १९ का कारण रोजगार गुमाएका व्यक्तिहरूलाई व्यवसाय सम्बन्धि तालिम प्रदान गरी उद्यमि सृजना गरिनेछ ।

ग.सामाजिक विकास

शिक्षा

- बर्दिबास नगरपालिकालाई शैक्षिक केन्द्र (Educational Hub) को रूपमा विकास गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयहरूको सबलिकरण गरी गुणस्तरीय वैज्ञानिक सार्वजनिक शिक्षाको सुनिश्चितता गरिनेछ ।
- नगर भित्र संचालित सामुदायिक विद्यालयहरूबाट नगरको **नमुना विद्यालयको** रूपमा विकास गरिने छ ।
- नगर भित्रका सबै विद्यालयहरूमा पूर्व प्राथमिक तथा प्रारम्भिक बालविकासको गुणस्तरीय पहुँच अभिवृद्धि गरिने छ ।
- नक्शांकनका आधारमा नयाँ विद्यालय स्थापना, अनुमति, कक्षा थप गरी विद्यालय शिक्षाको पहुँच सुनिश्चित गरिने छ ।
- प्राविधिक शिक्षालाई गुणस्तरीय शिक्षाको रूपमा विकास गर्दै थप सामुदायिक विद्यालयहरूमा प्राविधिक शिक्षाको लागि आवश्यक पूर्वाधार तथा जनशक्तिको व्यवस्था गरिनेछ ।
- विद्यालय शिक्षामा सूचना प्रविधिको विकास एवम् विस्तार गरी गुणस्तर सुधारमा जोड दिइने छ । यसका लागि शिक्षकहरूको क्षमता विकासका कार्यक्रम समेत संचालन गरिने छ ।
- **“हाम्रो विद्यालय, राम्रो विद्यालय, हामी आफै बनाउछौं”** अन्तरगत शैक्षिक सत्र २०७६ बाट सुरु भएको सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर सुधार अभियानलाई निरन्तरता दिईने छ ।
- धार्मिक प्रकृतिका शिक्षालयहरूलाई मूलप्रवाहीकरण गरिने छ ।
- भिन्न क्षमता भएका बालबालिकाहरूको शिक्षाको सुनिश्चितताको लागि क्रमशः अवसरहरूको विस्तार गरिने छ ।
- सघन तथा प्रभावकारी अनुगमन तथा सुपरीबेक्षण मार्फत विद्यालयमा सुशासन तथा जबाफदेहिता अभिवृद्धि गरिने छ ।
- बालविकास केन्द्रका स.का. तथा विद्यालय कर्मचारीहरूलाई नेपाल सरकारले तोकेको न्युनतम पारिश्रमिक मासिक रु. १५,०००।- उपलब्ध गराइनेछ ।
- संस्थागत विद्यालयहरूको मापदण्ड तोकी नियमन गरिने छ ।
- उत्कृष्ट विद्यालय र नगरभित्रका विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीमध्येबाट सर्वोत्कृष्ट नतिजा हाँसिल गर्ने विद्यालय र विद्यार्थीहरूलाई पुरस्कृत गरिने छ ।
- हाल संचालनमा रहेका बाल विकास केन्द्रलाई आवश्यक शैक्षिक सामग्री उपलब्ध गराइने छ ।
- बिपन्न जेहेन्दार विद्यार्थीलाई छात्रवृत्तिको व्यवस्था मिलाइने छ ।
- विद्यार्थी संख्या तथा विषयगत आधारमा हरेक शैक्षिक सत्रको सुरुमा दरबन्दी मिलान गरिनेछ र विषयगत तथा विद्यार्थी संख्याको आधारमा नपुगहुने शिक्षकहरू नगरपालिकाले आफ्नै स्रोतबाट व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- कक्षा छाड्ने दर घटाउन, नियमितता तथा टिकाउ दरमा अभिवृद्धि गर्न आधारभुत तहका बालबालिकाहरूलाई दिवा खाजा, नियमित स्वास्थ्य परीक्षण एवम् छात्रवृत्ति जस्ता प्रोत्साहनमूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- ५ वटा सामुदायिक विद्यालयहरूमा STEM कार्यक्रम लागु गरिने छ ।
- विद्यालयका कम्पाउन्डहरू, खानेपानी, शौचालयलाई पूर्ण व्यवस्थित गरिनेछ ।
- Hotel Management College लाई जग्गा व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- दिवा खाजा,सेनेटरी प्याडकोव्यवस्थापन गरिनेछ ।
- कोभिडबाट उत्पन्न विशेष परिस्थितिमा शिक्षण सिकाईलाई निरन्तरता दिने बैकल्पिक सिकाईको माध्यमहरू प्रयोगका लागि आवश्यक व्यवस्था गरिने छ ।

- नगरक्षेत्र भित्र रहेका सडक बालबालिका, विपन्न, असाहाय, अभिभावक विहीन, द्वन्द्व प्रभावित बालबालिकाहरूका लागि आवसीय विद्यालय सञ्चालन गरिनेछ ।
- विद्यालयमा ई-हाजिरीको व्यवस्था गरिने छ ।
- हरित विद्यालयको अवधारणा अनुसार प्रत्येक विद्यालयमा Greenery तथा बाल उद्धान निर्माण गरिनेछ
- बर्दिवास नगरपालिकाबाट तयार भएको बर्दिवास ज्ञानमाला नामक स्थानीय पाठ्यक्रम तथा पाठ्यापुस्तक शैक्षिक सत्र २०७८ बाट कार्यान्वयनमा ल्याईने छ र कक्षा ६ र ८ को समेत पठ्याक्रम निर्माण गरिने छ ।
- प्रविधिमा आधारित विद्यालय अनुगमन प्रणालीको सुरुवात गरिने छ ।
- प्राकृतिक स्रोत तथा व्यवस्थापन कलेजका लागि जग्गा व्यवस्थापन गरिने छ ।
- सामुदायिक विधायका शिक्षकहरूलाई अध्ययन अवलोकन भ्रमणको व्यवस्था गरिने छ ।
- बौद्ध दर्शनमा आधारीत प्र्याजुयेट कक्षा संचालन गर्न पहल गरिनेछ ।
- आधारभूत तहमा मातृभाषामा शिक्षा दिने प्रबन्ध मिलाईनेछ ।

स्वास्थ्य

- बर्दिवास अस्पताल संचालनमा अस्पलात व्यवस्थापक नियुक्ति गरी थप सुदृढीकरण गरिने छ । भेन्टिलेटर र आईसियु सुविधा विस्तार गरिने छ ।
- गौरिडाडामा रहेको सर्पदंस केन्द्रलाई आवश्यक थप सामग्री उपलब्ध गराई सेवालार्ई थप प्रभावकारी गरिने छ ।
- संघीय सरकार, प्रदेश सरकार समेतको सहयोगमाकोभिड १९ (कोरोना भाइरस) रोकथाम,नियन्त्रण र उपचारका लागि स्वास्थ्य सुरक्षा सामग्रीको व्यवस्थापन सहित स्वास्थ्य संस्थाहरूको सुदृढीकरणका विशेष कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- कोभिड १९ (कोरोना भाइरस) का कारण सिर्जना भएको असहज परिस्थितीबाट अति विपन्न वर्गका व्यक्तिहरूमा पर्न गएको असरलाई सम्बोधन गर्न विशेषकार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- निशुल्क आधारभुत स्वास्थ्य सेवालार्ई प्रभावकारी र सुदृढ बनाउन स्वास्थ्य संस्थामा जनशक्ति, उपकरण तथा औषधीको उपलब्धता सुनिश्चित गरिने छ ।
- एक वडा एक योग केन्द्र स्थापनाको अवधारणालार्ई क्रमशः कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- समय समयमा निशुल्क स्वास्थ्य सिविर संचालन गरिने छ ।
- नगरबासीको स्वास्थ्य सेवामा सहज पहुंच पुर्याउन स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रमलार्ई प्रभावकारी रूपमा संचालनमा ल्याइने छ र अति विपन्न वर्गको लागि बिमा सहयोग कोष स्थापना गरि सबैका लागि बिमा कार्यक्रम लागू गरिने छ ।
- विद्यमान स्वास्थ्य केन्द्रको स्तरोन्नतिमा जोड दिइने छ । स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार अभियान अन्तरगत संस्थागत सुधार र क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- बर्दिवास अस्पताललार्ई आधुनिक उपकरण सहित सुविधायुक्त बनाइ ५० सैया क्षमताको अस्पतालको रूपमा स्तरोन्नती गर्न पहल गरिनेछ ।
- बहुक्षेत्रीय पोषण योजनालार्ई कार्यान्वयन गरिने छ ।
- महामारी रोगहरूको नियन्त्रणका लागि आवश्यक योजना र संयन्त्रको निर्माण गरिने छ ।
- आयुर्वेदिक, होमियोपेथिक स्वास्थ्य केन्द्र स्थापना गर्न पहल गरिने छ ।
- मोति विन्दु र महिलाको पाठेघर खस्ने रोगको निशुल्क स्वास्थ्य उपचारको लागि स्वास्थ्य सिविर सञ्चालन गरिने छ ।
- विशेषज्ञ सहितको आँखा अस्पताल सञ्चालनका लागि आवश्यक पहल गरिने छ ।
- पूर्ण खोप सुनिश्चितता गरिने छ ।
- स्वास्थ्य स्वयम् सेविकाहरूलार्ई विगतमा दिदै आएको प्रोत्साहन भत्तालार्ई निरन्तरता दिइने छ ।
- Software को निर्माण गरी स्वास्थ्य सम्बन्धी तथ्याङ्क संकलन गरिने छ । स्वास्थ्य केन्द्रहरूबाट घर दैलो कार्यक्रम संचालन गरिने छ
- सबै वडाहरूमा स्वास्थ्य सेवा केन्द्र स्थापना मार्फत स्वास्थ्य सेवाको थप सुदृढीकरण गरिने छ ।
- ६० वर्ष नागेका स्वास्थ्य स्वयम् सेविकाहरूलार्ई सम्मान सहित विदाई गरी रिक्त स्थानमा नयाँ नियुक्ति गरिने छ ।

- पूर्ण सुरक्षित मातृत्व नगर घोषणा गरिने छ ।
- सुत्केरी सुरक्षा कार्यक्रम लागु गरिनेछ ।

खानेपानी तथा सरसफाई

- सबै नगरबासीलाई शुद्ध खानेपानी व्यवस्थापन गर्न एक घर एक धाराको नीति अवलम्बन गरिनेछ । शुद्ध खानेपानीको सुनिश्चितता हुने गरी शुद्ध पिउने पानी नपुगेको क्षेत्रमा खानेपानीका पुर्वधारहरू विकास गरिने छ ।

सामाजिक न्याय तथा समाबेसीकरण

- युवाहरूमा सीपमूलक र व्यवसायिक तालिम मार्फत सिर्जनात्मक क्षमताको विकास गरी स्वरोजगार सिर्जना हुने कार्यक्रम ल्याइने छ ।
- महिलाद्वारा सञ्चालित घरेलु उद्योग, कृषि फार्म, पशु फार्म, व्यापार र व्यवसायको करमा विशेष छुट तथा अनुदानको व्यवस्था मिलाइने छ ।
- महिला हिसा तथा बालविवाहको अन्त्य गर्न आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- बालश्रम मुक्त यस नगरलाई बालमैत्री नगरको रूपमा विकास गर्न पहल गरिने छ ।
- एक दलित बस्ती एक उत्पादन केन्द्र स्थापना गरी दलित समुदायलाई आर्थिक रूपले सबल बनाइने छ ।
- नगर क्षेत्र भित्र छुवाछुत तथा सामाजिक विभेदलाई पूर्ण रूपमा अन्त्य गर्न आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- बालमैत्री स्थानीय शासनलाई कार्यन्वयन गर्दै अघि बढिनेछ ।
- बालबालिकहरूको विकासका लागि बाल विवाह, दहेज/दाइजो प्रथा उन्मुलन गरी सामाजिक विकृति न्यूनीकरण गरिने छ ।
- युवालाई तालिम दिन उद्यमशिलता विकास केन्द्र स्थापना गरिने छ ।
- महिला, दलित, जनजाती, मधेसी र विपन्न वर्गको शसक्तिकरणका लागि लोकसेवा तयारी कक्षा सञ्चालन गरिने छ ।
- शहिद परिवार, वेपत्ता परिवार, सशस्त्र युद्धका क्रममा घाइतेका लागि विशेष कार्यक्रम ल्याइने छ ।

खेलकुद

- बर्दिबास नगरपालिका २ मा रहेको खेल मैदानलाई सुविधा सम्पन्न रंगशाला निर्माण गर्न डि.पि.आर. तयार गरिने छ ।
- मेयर ब्याडमिन्टनप्रतियोगितालाई निरन्तरता दिईने छ । साथै अन्य खेलहरूमा मेयरकप प्रतियोगिताहरू क्रमशः संचालनमा ल्याईने छ ।
- नगर खेलकुद विकास समिति मार्फत फुटबल, भलिबल, क्रिकेट, ब्याडमिन्टन लगायतका खेलहरूको विकासमा जोड दिइनेछ ।
- नगरस्तरीय खेलकुद समिति मार्फत वडा वडामा रहेका खेलाडीहरूलाई ब्यावसायीक बनाउने नीति अंगिकार गरिने छ ।
- एक वडामा न्युनतम एक खेल मैदान निर्माण गर्ने नीतिलाई क्रमशः लागु गर्दै लगिने छ ।
- राष्ट्रिय स्तरका खेलाडीलाई प्रोत्साहित गर्न खेलाडि सम्मान कार्यक्रम ल्याइने छ ।

घ.वन, वातावरणतथा विपद व्यवस्थापन

वन, बन्य जन्तु भू संरक्षण

- सामुदायिक, ग्रामीण तथा शहरी, धार्मिक, कवुलियति वनको संरक्षण गरिनेछ ।
- नदी किनार, नदी उकास, सार्वजनिक खालि जग्गा, पाखा तथा सडक किनारमा यस आ.व भित्र ५० हजार बिरुवा वृक्षारोपण गरिनेछ ।
- जडिबुटी खेतिका लागि खयरमारा माइस्थान, गौरीबास क्षेत्रमा सर्वेक्षण गरी उत्पादनको व्यवस्था गरिने छ ।
- जलवायु परिवर्तन अनुकुलनका कार्यक्रमहरू संचालनमा विशेष प्राथमिकता दिइने छ ।
- सार्वजनिक स्थलमा नहर पोखरी निर्माण गरी नगरको दिगो आम्दानीको व्यवस्थापन गरिने छ ।

वातावरण, पर्यावरण एवम् जलाधार क्षेत्र संरक्षण

- भूमीलाई वर्गिकृत गरी आवास, औद्योगिक, कृषि, वन, सिमसार क्षेत्रमा विभाजन गरी सोही अनुरूप भू उपयोग गर्ने नीति लिइने छ ।
- विगत लामो समयदेखि भोगाधिकार रहेको जग्गाहरूलाई करको दायरामा ल्याइने छ ।
- आधिकारिक स्वामित्वका आधारमा लालपुर्जा वितरण गर्न संघिय सरकारसँग पहल गरिने र बाझो जमिनलाई उत्पादनमूलक प्रयोगमा ल्याउन कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ ।

- वायु तथा ध्वनीको प्रदुषण नियन्त्रण सम्बन्धि जनचेतनामुलक अभियान संचालन गरिने छ ।
- बातावरण प्रदुषण गर्ने उद्योगलाई नियमन गरिनेछ ।
- नगर भित्र रहेका निजी, सरकारी, विद्यालय र कलेजको २०० मिटर वरपर हानीकारक सुर्ति, मदिरा जन्य पदार्थ बेचबिखनमा रोक लगाईने छ ।
- बजार तथा बाटोमा नियम विपरित जथाभावी होडिड बोर्ड राख्न रोक लगाईने छ ।
- प्राकृतिक श्रोत दोहन कार्यलाई रोक लगाईने छ ।
- चुरे संरक्षण विकाश तथा ज्ञानकेन्द्र निर्माणको अवधारणा अनुसार सरोकारवाला सबै संस्थाहरु सँग समन्वय गरी कृषि चुरे वन क्षेत्रको संरक्षण गरी जिविकोपार्जनमा सहयोग पुर्याईनेछ ।

फोहोरमैला व्यवस्थापन

- नगर भित्रको फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि सरकारी र निजी साझेदारीको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- फोहोरलाई मोहर बनाउने नीति लिइनेछ ।
- फोहोरमैलालाई श्रोत मै वर्गिकरण गर्न आवश्यक प्रबन्ध गरिने छ ।
- नगर भित्रको फोहोरलाई व्यवस्थापन गर्न आधुनिक किसिमको मेसिन जडान गरि फोहोरमैला व्यवस्थापन केन्द्र संचालनमा ल्याईने छ ।
- फोहोरमैला व्यवस्थापन केन्द्रलाई पर्यटक क्षेत्रको रूपमा विकास गरिने छ ।
- नगरलाई हराभरा र स्वच्छ बनाउन एक घर दुई विरुवा रोपण कार्यलाई प्रोत्साहित गरिने छ ।
- ४० माईक्रोन भन्दा कमको प्लास्टिक उत्पादन, आयत र प्रयोगमा पूर्ण रोक लागईने छ ।
- फोहोरमैला संकलन पुन उपयोग, प्रसोधन, विसर्जन र सोको सेवा शुल्क निर्धारण र नियमन गर्न आवश्यक कानूनको निर्माण गरिने छ ।
- सार्वजनिक शौचालय निर्माण गरी सोलाई थप व्यवस्थित गरिने छ ।

विपद व्यवस्थापन, बारुण यन्त्र, एम्बुलेन्स सञ्चालन

- विपद व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन विपद् व्यवस्थापन कोषमा आवश्यक बजेट थप गरी प्रावकारी बनाईनेछ ।
- नगर भित्रका विपद जोखिम क्षेत्रको नसाङ्कन तथा बस्तीहरुको पहिचान गरी स्थान्तरणको लागि आवश्यक प्रक्रिया थालनी गरिनेछ ।
- नगर भित्रका नदीका कारण नगरवासीले भोग्नु परेको समस्यालाई न्यूनीकरण गर्न आवश्यक कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- विपदजोखिमन्यूनीकरणका लागि पूर्व सूचना प्रणाली सम्बन्धि कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन गरिने छ ।
- विपद पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य क्षमता विकास सम्बन्धि कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- विपद जोखिम न्युनिकरण गर्नका लागि सचेतनामुलक कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- विपद व्यवस्थापनका लागि उद्धार तथा आवश्यक सामाग्रीहरुको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- सुरक्षाकर्मीको समन्वयमा बारुणयन्त्रको परिचालन र व्यवस्थापन प्रभावकारी बनाइनेछ । एम्बुलेन्सको व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाइने छ ।

ड.सुशासन तथा संस्थागत विकास

- संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकारबिच सह अस्तित्व, सहकार्य र समन्वयको सिद्धान्त अवलम्बन गरिनेछ ।
- नगरकार्यपालिकाको कार्यबोझ, राजस्व क्षमता, खर्चको आकार, स्थानीय आवश्यकतालाई ध्यानमा राखी संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणका आधारमा विषयगत शाखा वा महाशाखाको संगठन संरचना तयार गरिनेछ ।
- स्थानीय सेवाको गठन, संचालन, व्यवस्थापन तथा सेवाको शर्त तथा सुविधा सम्बन्धी कानून तर्जुमा गरिनेछ ।
- सेवा प्रवाहलाई छिटो, छरितो, सरल, सहज, पारदर्शी, गुणस्तरीय र सुचना प्रविधिमैत्री बनाइनेछ ।

- न्यायिक समितिको कार्यसम्पादनलाई थप सुदृढीकरण गरिनेछ र प्रत्येक वडामा स्थापना भएका मेलमिलाप केन्द्रलाई थप क्रियासिल बनाई सुदृढीकरणगरिनेछ ।
- राजस्व संकलनलाई प्रविधिमैत्री बनाई समसामयिक सुधार गरिनेछ ।
- नगरपालिकाबाट सम्पादन गरिने कार्य मितव्ययी, प्रभावकारी, नियमित र कार्यक्षमतापूर्ण ढंगबाट सम्पादन गर्न आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- सेवा प्रवाहमा थप प्रभावकारिता तथा सुशासन प्रवर्द्धन गर्न नगरपालिकाका कर्मचारीलाई स्थानीय प्रोत्साहन सुविधा प्रदान गर्ने कानूनको कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- सरकारी, गैरसरकारी, सामुदायिक संघ संस्था तथा निजी क्षेत्रसँग आवश्यक समन्वय र साझेदारी गरिनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्रभित्रका आफ्नो क्षेत्राधिकारको सार्वजनिक सम्पत्तीहरूको रेखदेख तथा मर्मत संभारको आवश्यक प्रबन्ध मिलाइनेछ ।
- उपभोक्ता समिति मार्फत संचालित योजनाहरूमा शुन्य पेशकीको नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- नगरपालिका कार्यालयमा डिजिटल नागरिक बडापत्र तथा बडा कार्यालयहरूमा नागरिक बडापत्र सुझाव पेटिका सुचना पाटीको व्यवस्थापनलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।
- राजस्व संकलन कार्यलाई चुस्त दुरुस्त र प्रभावकारी बनाउन टोकन प्रणाली अवलम्बन गरिनेछ ।
- सबै कर्मचारीहरूलाई क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- नगरपालिका अन्तरगतका सबै वडाहरूलाई विद्युतीय सञ्चारसँग आवद्ध हुने अवधारणा (पेपर लेस गभर्नेन्स) प्रयोगमा ल्याउने नीति लिइनेछ ।
- सरकारी जग्गाको Digital प्रविधिबाट नापजाँच गराई संरक्षण गरिनेछ ।
- नगरपालिकामा भएका निर्णयहरू विद्युतीय माध्यमबाट अभिलेखिकरण गरी सार्वजनिक गर्ने नीति लिइने छ ।
- सबै वडाहरूमा ई-हाजिरीको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- उत्कृष्ट कार्यसम्पादन गर्ने कर्मचारीलाई पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ ।
- महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट औल्याइएका नियमित गर्नुपर्ने बेरजु फछ्यौट कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा अगाडी बढाइनेछ ।
- नगरमा कर संकलन कार्यलाई अभियानको रूपमा सञ्चालन गरी सबैभन्दा बढी कर तिर्ने करदातालाई सम्मान गर्ने कार्यको थालनी गरिने छ ।
- जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादन करार सम्झौता गरी सोको आधारमा दण्ड एवम् पुरस्कारको व्यवस्था गरिने छ ।
- साझा नदीहरूका सन्दर्भमा सम्बन्धित नगरपालिकाहरूसँग समन्वय र परामर्श गरी व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- नगरको वेवसाईट अद्यावधिक गरी समयमै सूचना तथा आवश्यक दस्तावेजहरू प्रकाशन गरिने छ ।
- नगरको घरधुरी, संस्थागत र अन्य सम्बन्धित तथ्याङ्कहरूलाई Digital विधिबाट भण्डारण गर्न नगरको आफ्नै सरभर राखि वेवसाईटमा एकिकृत गरिने छ ।
- कोरोना महामारीको चपेटमा परि व्यापार व्यवसायमा भएको नोक्सानलाई राहत स्वरुप ३ महिनाको लागि नगरपालिकाले लिनै आएको विभिन्न कर राजस्वरकममा २५% छुट गरिनेछ ।
- आर्थिक अनुशासन तथा वितिय पारदर्शिता कायम गर्न आगामी आ.ब. २०७८।२०७९ बाट नगरपालिकाबाट हुने सबै किसिमका भुक्तानीमा EFT (Electronic Fund Transfer) विद्युतीय माध्यमबाट सिधै व्यक्ति/संस्थाको बैंक खातामा रकम जम्मा हुने प्रणाली लागु गरिने छ ।